

EDWARD BREZA

Sopot

Współczesne polskie imiona,
kontynuujące
staropolskie dwuczłonowe imiona osobowe
(ciąg alfabetyczny: L–M)*

Słowa kluczowe: staropolskie imiona dwuczłonowe, etymologia, współczesne imiona polskie

Wśród staropolskich imion W. Taszycki, jak powszechnie wiadomo, wyróżnił 4 grupy: 1. imiona jednoczłonowe, które z dzisiejszego punktu widzenia są przezwiskami; 2. imiona dwuczłonowe; 3. imiona zdrobnione i spieszzone, czyli skrócone (tzw. hipokorystyki), pochodne od wspomnianych imion dwuczłonowych i 4. imiona imiesłowowe¹. Imiona dwuczłonowe nawiązywały do praindoeuropejskich i semickich imion-zdań (Niemcy mówią *Satznamen*), wyrażających życzenia rodziców bądź opiekunów wobec nowo narodzonych dzieci. Były to imiona życzenia. Los imion prasłowiańskich w dziejach polszczyzny był różny. Po przyjęciu chrześcijaństwa Kościół rzymskokatolicki zawsze zalecał nadawać noworodkom imiona kalendarzowe, tj. takie, które nosili święci i (od połowy XVIII w. wyróżnieni) błogosławieni. I najnowszy *Codex iuris canonici* (Kodeks prawa kanonicznego) w kanonie 855 stanowi: *Curent parentes, patrini et parochus ne imponatur nomen a sensu christiano alienum* ‘Niech dbają rodzice, chrzestni i proboszcz, by [na chrzcie] nie nadawano imion niezgodnych z duchem chrześcijańskim’. Nadawane więc były słowiańskie imiona kalendarzowe, jak *Wojciech*, *Stanisław*, *Czesław*, *Bronisława*, *Kazimierz*, *Bogumił*, *Bolesław* (czci religijnej

* Ciąg alfabetyczny A–D przedstawiłem na Konferencji w Ostrołęce w listopadzie 2005 r., poświęconej językowi mówionemu miast, por. *Polshczyzna regionalna*, IV, red. H. Sędziak i D. Czyż, Ostrołęka 2006, s. 245–279; ciąg E–K na Konferencji w Gdańsku w listopadzie tegoż roku dla uczczenia pamięci prof. B. Krei, ciąg N–Ż złożyłem w „Linguistica Błdgostiana” t. IV i t. V.

¹ W. Taszycki, *Najdawniejsze polskie imiona osobowe*, Kraków 1925; przedruk: W. Taszycki, *Rozprawy i studia polonistyczne*, t. I: *Onomastyka*, Wrocław 1958, s. 32–148 [dalej: RiSP I].

doznawał prawdopodobnie król Bolesław Chrobry w katedrze gnieźnieńskiej i poznańskiej); nadto nadawane były słowiańskie imiona teoforyczne, tj. zawierające słowiańską i chrześcijańską nazwę *Bóg*. W niepamięć poszły albo do roli nazwisk przeszły staropolskie imiona imiesłowowe typu *Chwalim*, *Myslim*, *Kochan*, *Miłowan*, *Poznan*, *Zdan* (kontynuowane są jedynie *Bojan*: dawne *bojać*, por. 12 mężczyzn w SIW; *Rad(o)wan*, por. w SIW 2 mężczyzn noszących imię *Radowan* i 3 *Radwan*; *Stojan*: dawne *stojać*, por. 24 mężczyzn w SIW). Wiele dawnych imion zdroniałych usamodzielniało się, stało się imionami oficjalnymi, jak w tym opracowaniu *Bogna*, *Borek*, *Bogusz*, *Dobrochna*, *Drogosz* i (spoza opracowania) *Miłosz*, *Sławosz*; większa ich część stała się nazwiskami. Epoka romantyzmu, doceniająca wartość kultury ludowej i zwracająca się do wczesnych dziejów narodu, nawiązywała do imion staropolskich, nastąpiło wówczas ich odrodzenie i reinterpretacja², a w związku z tym także przekształcanie, jak *Więcesław* wskutek nawiązania do wyrazów *wieniec*, *wieńczyć* przeradza się w *Wieńczysława*; *Wiesława* przez adideację do królowej rzek polskich staje się *Wisławą*. Powstają także imiona nowe złożone z dwóch członów, jak np. *Chlebosław* (por. w SIW – objaśnienie skrótów zob. na końcu artykułu – *Chlebosław* u 1 mężczyzny i *Chleboslawa* u 1 kobiety w woj. poznańskim); *Rolirad*; *Rolisław* (por. 9 mężczyzn o tym imieniu i 1 kobietę *Rolirada* z woj. warszawskiego w SIW) przez swoiste rozumowanie szlachty polskiej: skoro jesteśmy narodem rolniczym, to nieprawdopodobne, by u nas nie było imion nawiązujących do *roli* i *chleba*. Zamieszczają je tzw. kalendarze słowiańskie³, które imieniny wyznaczają na dowolne dni, dlatego inaczej podaje dzień imienin np. Knap, inaczej KNI i inaczej Kupis.

Wiele imion staropolskich zasługuje niewątpliwie na przypomnienie i wcielenie w życie. W każdym opracowaniu imion znajdują one poczesne miejsce. J. Bubak (KNI 11) np. zaznacza, że spośród 600 udokumentowanych imion słowiańskich ujął 340, wprowadził je także do Wykazu jako propozycję dla rodziców i opiekunów szukających imion dla nowo narodzonych dzieci. Posługując się zatem SIW, wypisuję te spośród staropolskich imion dwuczłonowych, które notowane były w staropolszczyźnie (w SSNO i doskonałym opracowaniu Mał I), objaśniam je, podaję dni imienin i często oceniam ich współczesną regularność oraz przydatność. Ponieważ materiał jest bogaty, wypadnie go przedstawić w kilku miejscach; tu ograniczę się tylko do ciągu alfabetycznego L–M (zob. przypis gwiazdkowy). Kilka spostrzeżeń poczynię na końcu artykułu. Uwzględniam także genetyczne zdronienia od opracowanych imion, jeśli dziś funkcjonują jako samodzielne imiona.

Lechomir, Lechosław, Lechosława i podobne

SIW podaje 9 mężczyzn o imieniu *Lechisław*; 2 *Lechistan*: po 1 w woj. gdańskim i szczecińskim; 1 *Lechomierz* w woj. piotrkowskim; 2 *Lechomir*: po 1 w woj.

² Termin W.P. Cienkowskiego, *Teoria etymologii ludowej*, Warszawa 1972.

³ Por. W. Taszycki, *O tzw. kalendarzach imion słowiańskich* (RiSP I 125–128).

tarnobrzeskim i warszawskim; 3407 *Lechosław*; 1 *Lecisław* w woj. gdańskim; 3 *Leczysław*: po 1 w woj. jeleniogórskim, opolskim i wrocławskim; 1 *Ledosław* w woj. warszawskim; 99 kobiet o imieniu *Lechosława*; 2 *Leczysława*: po 1 w woj. bielskim i katowickim; 1 *Ledziślawa* w woj. sieradzkim.

Wszystkie imiona są nowe, utworzone na wzór staropolskich dwuczłonowych imion złożonych: w I członie wystąpiły rzeczowniki: *Lech* i *led* ‘lód’, czasowniki *lecieć* i *leczyć*. J. Bubak (KNI 191) opracował *Lechosława* z imieninami 26 XI, zamieścił go także w Wykazie, znalazł się zatem również w opracowaniu W. Kupiszewskiego (Kupisz 106), uwzględnił także Kupis 160. Inne nigdzie nienotowane. Forma *Lechisław* analogiczna do *Lechistan* przez nawiązanie do członów czasownikowych typu *chwali-*, *stani-*, ale utworzona niepoprawnie; *Lechistan* jest turecką nazwą Polski, więc jako imię nie stosowne; niepoprawnie utworzone *Ledziślaw*; do przyjęcia ewentualnie *Lecisław* i *Leczysław*.

SNWPU notuje 6 osób o nazwisku *Lechowid* w woj. olsztyńskim i *Lechowit* 0⁴ (SNW nie notuje).

Lelislawa

SIW podaje 1 kobietę o imieniu *Lelislawa* w woj. sieradzkim. SSNO III 240 dokumentuje imię *Lelistryj* z 1065 r. z Wielkopolski, które Mal I 92 odnosi do starop. *lelejać* (się) ‘chwiać (się)’, ‘wahać (się)’, ‘kołysać (się)’; w staroruskim także ‘chwalić’, w ros. ‘pieścić, pielegnować, głaskać’; w II członie wystąpił rzeczownik *slawa*.

Imiona *Lelida*, *Lelina*, *Lelita*, *Lelio*, *Lelja*, *Lella*, *Lellis* i *Lilia* oraz pochodne odnoszą do ap. *lilia*; co innego *Leila*, *Lejla*.

Leosław, Leosława

SIW notuje 5 mężczyzn o imieniu *Leosław*: 2 w woj. kaliskim, po 1 radomskim, sieradzkim i szczecińskim; 1 kobietę noszącą imię *Leosława* w woj. konińskim.

Imię nigdzie nienotowane, utworzone zostało na wzór słowiańskich imion dwuczłonowych od imienia grecko-lacińskiego *Leon* z II członem *-sław*, por. *Janisław*, *Tomisław*.

Lesław, Lesława i podobne

SIW podaje 15 445 mężczyzn noszących imię *Lesław*, 4 *Leszław*, 1 *Leszysław* w woj. gdańskim; 721 kobiet *Lesława*.

Imię nienotowane w SI, nieznane w staropolszczyźnie (nie podaje Mal I) ani w tzw. kalendarzach słowiańskich, z których imiona tam podawane opracował W. Taszycki. J. Bubak (KNI 195) uznaje imię *Lesław* za literackie, stworzone przez R. Zmorskiego (1824–1867) w dramatycznym „Szkicu fantastycznym Le-

⁴ Symbol 0 w SNWPU oznacza formę z różnych względów niepewną.

sław” (1843) na wzór wielu innych, w których występuje najczęstszy w imiennictwie słowiańskim II człon *-sław*. Lecz do czego odnieść pozostałe *Le-*: może do partykuły *le* ‘ledwie, na poły’ lub staro-cerkiewno-słowiańskiego *lě* ‘na poły, ledwie’, jak przekazane w Bulli z roku 1136 imię *Lederg* (Mal I 92), które zdaniem badaczy może także pochodzić od skróconego *leli* : *lelja* ‘siostra matki’. Kupisz 103 tłumaczy wspomniane *Le-* prasl. rzeczownikiem *lbstb*, który rozwinął się w polskie *leść* ‘zdrada, podstęp’. Zdaniem Kupisa 163 *Lesław* powstał od *Lecho-sław*. Imię nosili m.in. Lesław M. Bartelski (XX w.), pisarz i Wincenty Lesław Wiśniewski (XX w.), zoolog i parazytolog, profesor Uniwersytetu Warszawskiego. I Bubak, i Kupis podają imieniny 28 XI. W nazwiskach polskich imię nie wystąpiło, nienotowane też w staropolszczyźnie (SSNO). Podane w SIW *Leszław* i *Leszysław* są przekształconymi wariantami fonetycznymi *Lesława*.

Letosław, Letosława

SIW podaje 7 mężczyzn o imieniu *Letosław*, 37 kobiet *Letosława*.

Imię nienotowane w źródłach staropolskich (zob. Mal I), W. Taszycki (RiSP I 152) wynotował z kalendarzy prasłowiańskich formę żeńską *Letosława*. Człon I odnieść trzeba do słowiańskiego wyrazu *lěto* ‘lato’, mniej prawdopodobny związek z *Lēthē* – 1. grecką rzeką zapomnienia, 2. córką Eris, personifikacją zapomnienia (MEKSA I 532).

Lubomierz, Lubomiera, Lubomił, Lubomiła, Lubomir, Lubomira, Lubomysł, Lubosław, Lubosława, Lubosz, Lubosza, Lubusza, Lubna i podobne

SIW podaje 12 mężczyzn o imieniu *Lubomierz*; 11 *Lubomił*; 972 *Lubomir*; 1 *Lubimir* w woj. śląskim; 1 *Lubomysł* w woj. piotrkowskim; 25 *Lubosław*; 16 *Lubosz*; 1 *Lubieusz* w woj. elbląskim; 1 *Lubien* w woj. lubelskim; 1 kobietę noszącą imię *Lubimira* w woj. legnickim; 3 *Lubka*: 2 w woj. legnickim, 1 kosałkińskim; 1 *Lubna* w woj. warszawskim; 6 *Lubomiera*; 294 *Lubomiła*; 1555 *Lubomira*; 16 *Lubosława*; 4 *Lubosza*: 2 w woj. krakowskim, po 1 poznańskim i warszawskim, 1 *Lubusza* w woj. warszawskim.

SI 172 notuje imiona: męskie *Lubomir* i żeńskie *Lubomira* z łacińskimi odpowiednikami *Lubomirus*, *Lubomira*; *Lubomir* występuje w jęz. błg. i słwn.; *Lubomyr* w błr.; *Lubor* w fiń.; *Ljubomir* w mac., ros. i sch.; *Ljubomyr* w ukr.; wariantywnie: *Lubomir*, *Luboš*, *Lumir* w cz.; *Liubomiras*, *Lubomyras* w lit.; *Lubu*, *Lubaš* w rum.; *Lubomir*, *Lubor*, *Lumir* w słow.; *Lūbomir*, *Ljubamir* w węg.; forma żeńska występuje jako *Ljubomyra* w błr. i ukr.; *Lubomira* w błg., mac., ros., sch., słow. i słwn.

SSNO III 288 dokumentuje imiona: *Lubomir* od r. 1400 z Małopolski, z r. 1336 z Wielkopolski; żeńskie *Lubomierz* z r. ok. 1265 z menologium norbertanów wrocławskich; *Lubosz* od r. 1400 z Wielkopolski; forma żeńska *Lubochna* od r. 1334 w Wielkopolsce i od r. 1470 na kresach południowo-wschodnich; Mal I 93 wymienia nadto *Lubodrog* na podstawie n.m. *Lubodroža* w pow. kościańskim; *Lubo-*

gost z XII w.; *Lubomysł* na podstawie n.m. *Lubomyśle* w pow. konińskim; *Luborad* na podstawie n.m. *Luboradz* w pow. ciechanowskim; *Lubowid* na podstawie n.m. *Lubowidza* w pow. brzezińskim.

Są to staropolskie i staropomorskie imiona dwuczłonowe z I członem przyimiotnikowym *luby* ‘kochany, pożądany’, z II (kolejno): przyimiotnikowym *drogi*, *rad*; rzeczownikowym *gość*, *mir* ‘pokój’, odczasownikowym: *-mysł*: *mysleć*, dawniej *myślić*; *-wid*: *widzieć*; J. Bubak (KNI 198–199) opracował imiona: *Lubogost* z imieninami 16 X; *Lubomir* – 20 II, 21 III, 1 V, 28 VI, 31 VII, 20 XI; *Lubomira* – 23 VIII; *Lubomysł* – 30 VII; *Luborad* – 22 XII; *Lubosław* 5 V, 23 VII, zamieścił je także w Wykazie (znalazły się zatem w opracowaniu W. Kupiszewskiego z dodanym *Luboszem*, utworzonym na wzór *Dobrosz*, *Miłosz*, *Sławosz* i inne – Kupisz 109); autorzy KIS III 635 omówili i zamieścili imię *Lubomir* pod 1 V; Kupis 167–168 omówił imiona: *Lubogost* z imieninami 29 X; *Lubomir* – 1 V; *Lubomira* – 21 III; *Lubomysł* – 15 VII; *Luborad* – proponuje 28 VIII; *Lubosław* – proponuje 20 IV; *Lubosza* 28 IX. Godne poparcia byłoby imię żeńskie *Lubochna*, jak *Dobrochna*. Knap 120, 248 notuje imiona *Lubomir* z imieninami 28 VI, *Lumir* i *Lumira* – 28 II, *Lubomira* – 23 VIII, *Lubor* – 13 IX, *Luboslav/Liboslav*, *Luboslava/Libislava* – 23 VII lub 5 V, *Luboś* – 16 VII; Majtan 68 *Liboslav* i *Liboslava/Luboslav* i *Luboslava* oraz żeńskie *Libuša*. KIS III 635 odnotowała imię *Lubomir* z imieninami 1 V.

SNWPU notuje *Lubomira* 0 (SNW nie poświadcza); 4 *Luboracki*: 2 w woj. konińskim, po 1 pilskim i toruńskim; 27 *Luboradzki*: 14 w woj. warszawskim, 5 zamojskim, 4 jeleniogórskim; 471 *Lubos*: 394 w woj. katowickim, 22 częstochowskim, 9 bielskim; 1 *Lubosch* w woj. katowickim; 7 *Lubosławski*: 6 w woj. warszawskim, 1 wałbrzyskim i wiele innych.

Luclaw, Luclawa

SIW podaje 2 mężczyzn o imieniu *Luclaw*: po 1 w woj. koszalińskim i krakowskim; 1 kobietę noszącą imię *Luclawa* w woj. zielonogórskim. SSNO III 301 dokumentuje imię *Lutslaw* lub *Luc(s)ław* od r. 1329 z Małopolski; też *Lutosz* z r. 1204 ze Śląska, por. także Mal I 93, która odnosi je (za sugestią Redakcji SSNO) do podstawy *luto-* (zob. *Lutobor*) lub *ludź-*; we współczesnych imionach można myśleć także o imieniu *Luc* (<*Lucjan*) 2: po 1 w woj. katowickim i opolskim jako podstawie wymienionych imion, por. *Janisław*, *Leosław*, *Tomisław*.

Ludomił, Ludomiła, Ludomir, Ludomira, Ludosław, Ludoslawa i podobne

SIW podaje 17 mężczyzn o imieniu *Ludomił*, 881 *Ludomir*, 1 *Ludomysł* w woj. poznańskim; 26 *Ludosław*; 9 *Ludmierz*; 2 *Ludmir*: po 1 w woj. piotrkowskim i suwalskim; 39 kobiet noszących imię *Ludmira*; 3 *Ludogarda*: po 1 w woj. gdańskim, poznańskim i szczecińskim; 4 *Ludomiera*: po 1 w woj. gdańskim, katowickim, płońskim i szczecińskim; 1002 *Ludomira*; 101 *Ludoslawa*; 2 *Ludka*: po 1 w woj. jeleniogórskim i wałbrzyskim jako formy zdrobniałe.

SI 174 notuje imię męskie *Ludomir* i odpowiednik żeński *Ludomira* z łacińskim odpowiednikiem *Ludomirus*; *Ludomir* występuje w jęz. błg., cz., niem. i słwn.; *Ljudomyr* w biał. i ukr.; *Ljudomir* w mac., ros. i sch.; *Lüdomir* w węg.; wariantywnie: *Ludomiro*, *Leudomero*, *Leudomiro* w hiszp.; *Liudomiras*, *Liudomyras* w lit.; *Ludomir* w słow.; forma żeńska notowana jako *Ludomira* w cz. i *Ludomira* w słow.

SSNO III 293 dokumentuje imiona: *Ludomiła* od r. 1472 na kresach południowo-wschodnich, od r. 1211 ze Śląska; od r. 1261 z Kujaw; *Ludomir* z r. 1398 z kresów południowo-wschodnich; *Ludomer* z r. 1389 z tychże kresów.

Są to staropolskie imiona dwuczłonowe z I członem *ludo-*, pochodnym od *lud* i II przymiotnikowym *miły* oraz rzeczownikowym *mir* ‘pokój’, *sława*. J. Bubak (KNI 201) omówił imiona: *Ludomir* z imieninami 10 XI, wskazał na nosicieli: Ludomira Sawickiego (1884–1928), geografa, prof. UJ, współzałożyciela Polskiego Tow. Geograficznego; Ludomira Różyckiego (1884–1953), kompozytora, z postaci literackich wymienił Ludomira z „Malwiny” M. Wirtemberskiej, z Pomorza Gdańskiego można dorzucić Ludomira Szopińskiego (1913–1961), muzyka, twórcę chóru i dyrygenta w hitlerowskich obozach koncentracyjnych; *Ludomira* – 21 III; *Ludosław* i *Ludosława* – 10 VII. W Wykazie zamieścił je również, nadto dodał imię *Ludmił* (z żeńskich znalazły się tylko *Ludomira* i *Ludosława*). Kupisz 110 zamieścił *Ludomiła*, *Ludomira*, *Lutosława* i *Ludomirę* oraz *Ludosławę*. Kupisz 169–171 odnotował imiona: *Ludomił* z imieninami 20 II; *Ludomiła* – 7 V; *Ludomir* – 10 XI (dodał znanych imienników: Ludomira Gadona (1831–1908), publicystę emigracyjnego i opiekuna Archiwum Czartoryskich w Krakowie; Ludomira Grendyszyńskiego (1859–1922), publicystę, założyciela „Kuriera Polskiego”; Ludomira Rogowskiego (1883–1953), kompozytora i dyrygenta); *Ludomira* – 21 III; *Ludosława* – 12 IV; *Ludosławę* – 30 XI. W opracowaniu Knap 121–122, 247 znalazły się: *Ludomir* – 1 VIII i *Ludosław* – 10 VII oraz *Ludomira* i *Ludosława* z imieninami jak podstawowe imiona męskie. KIS III 646 odnotowała imię *Ludomir* z imieninami 10 XI.

SNWPU notuje nazwisko *Ludomir* 0 (SNW nie poświadcza); 16 *Ludomirski*: 12 w woj. krakowskim.

Ludzimil, Ludzislaw

SIW podaje 2 mężczyzn o imieniu *Ludzimil*: po 1 w woj. kieleckim i krakowskim; 2 *Ludmir*: po 1 w woj. piotrkowskim i suwalskim. J. Bubak (KNI 203) omówił i podał w Wykazie imię *Ludzislaw*, niepoświadczone jednak w SIW z imieninami 10 VII (Kupisz 172 podaje 12 IV), ujęte zatem przez W. Kupiszewskiego (Kupisz 111).

SSNO III 294 dokumentuje imię *Ludźmiła*, *Ludzimiła* i *Ludmiła* od r. 1259 z Kujaw, od r. ok. 1265 z menologium norbertanów wrocławskich, od r. 1356 z Małopolski, od r. 1461 z kresów południowo-wschodnich; *Ludzisz* od r. 1394 z Małopolski; Mał I 93 dorzuca imię *Ludźmir/Ludzimir*, odtworzone z n. wsi

Ludźmierz w pow. nowotarskim, słynnego sanktuarium Matki Boskiej *Ludźmierzkiej*.

Są to staropolskie imiona dwuczłonowe z I członem *ludź-*, pochodnym od rzeczownika *ludzie*, z II przymiotnikowym *miły* lub rzeczownikowym *śława*. Godne poparcia jest staropolskie imię *Ludzisz*, jak *Budzisz*, *Gromisz*, *Grzymisz*. Por. też *Ludmiła*, *Ludomir*.

Lunisława, Lunosława, Lusław, Lusława

SIW podaje 2 kobiety o imieniu *Lunisława*: po 1 w woj. częstochowskim i zielonogórskim; 1 *Lunosława* w woj. katowickim; 6 *Lusława*; 1 mężczyznę noszącego imię *Lusław* w woj. przemyskim.

Są to neologizmy niepoświadczone w SSNO ani nieujęte w wyzyskiwanych przeze mnie opracowaniach. W I ich członie nawiązano do łacińskiego rzeczownika *luna*, *-ae* ‘księżyc’, w II wyzyskano najczęstszy w imiennictwie polskim rzeczownik *śława*. W wariantach bez sylaby *-no-/-ni-* obserwujemy formy skrócone typu *Busława*, *Busława* od *Budziśław*, *Budziśława*. Te niby-imiona wypada zaopiniować negatywnie, nie zasługują na utrwalenie.

Lutobor, Lutogniew, Lutomił, Lutomir, Lutosław, Lutosława i podobne

SIW notuje 1 mężczyznę o imieniu *Lutobor* w woj. katowickim; 2 *Lutogniew*: po 1 w woj. gdańskim i tarnowskim; 5 *Lutomierz*: 3 w woj. sieradzkim, po 1 częstochowskim i gdańskim; 14 *Lutomił*; 2 *Lutomir*: po 1 w woj. konińskim i wałbrzyskim; 74 *Lutosław*; 3 *Lutysław*: po 1 w woj. kaliskim, krakowskim i przemyskim; 1 kobietę noszącą imię *Lutobora* w woj. bydgoskim; 2 *Lutomiera*: po 1 w woj. poznańskim i szczecińskim; 19 *Lutomiła*; 1 *Lutomira* w woj. szczecińskim; 82 *Lutosława*; 1 *Lutysława* w woj. kieleckim; 2 *Lutka* w woj. przemyskim. SI nie notuje.

SSNO III 299 utrwała imiona: *Lutobor* od r. 1189 ze Śląska, od r. 1399 w Wielkopolsce; od r. 1262 z Pomorza Gdańskiego; *Litobor* z r. 1235 z Pomorza Zachodniego; *Lutochna* z XII w.; *Lutogniew* z r. ok. 1212 (z systemu skrótów nie mogę odczytać dzielnicy Polski); od r. 1244 z Wielkopolski, z lat 1470–1480 z Małopolski; *Lut(o)m(ia)r* z r. 1299 od r. 1299 z Pomorza Zachodniego; od r. 1304 z Pomorza Gdańskiego; *Lutomir* od r. ok. 1265 z menologium norbertanów wrocławskich, z lat 1470–1480 z Małopolski; *Lutosław* od r. 1413 z Małopolski; *Lutosz* z r. 1204 ze Śląska, por. *Mal* I 93–94, która dorzuca imiona: *Lutomysł* na podstawie n. wsi *Lutomysł*, dziś Tomyśl Nowy; *Lutostań* na podstawie n. wsi *Lutostań*, pow. Łomża; *Lutożyr* na podstawie n. wsi *Lutożyrz*, dziś Lutoryż w pow. rzeszowskim.

Są to staropolskie i staropomorskie imiona dwuczłonowe z I członem przymiotnikowym *luty* ‘srogі, ostry’, z II (kolejno): *-bor* od niezachowanego w polszczyźnie czasownika *borzyć* ‘walczyć’, rzeczowników: *gniew*, *mir* ‘pokój’, *śława*, *stan*, *żyr* ‘żer, pasza’, *-mysł*, pochodnym od czasownika *myśleć*, dawniej

myślić; neologistycznie wystąpił tu człon przymiotnikowy *miły*. J. Bubak (KNI 204) opracował imiona: *Lutobor* z imieninami 30 III, zdrobnionym żeńskim *Lutochna* – 26 II, 25 III, 26 X; *Lutogniew* i *Lutogniewa* – 25 III; *Lutomir* i *Lutomira* – 26 II; *Lutomysł* – 30 VII; *Lutosław* i *Lutosława* – 26 X. Wszystkie one znalazły się w Wykazie (a zatem także w opracowaniu W. Kupiszewskiego – Kupisz 111). Kupis 172–173 opracował imiona: *Lutobor* – imieniny 19 VII; *Lutochna* – 27 XII; *Lutogniew* – 11 V; *Lutogniewa* – 9 V; *Lutomir* – 10 X; *Lutomira* – 4 VI; *Lutomysł* – 25 III; *Lutosław* – 26 X; *Lutosława* – 27 XII. KIS III 663 umieszcza *Lutogniewa* pod 9 V; *Lutomysła* 25 III; *Lutosława* 26 X (innych nie ujęła). Z członem *-lut* na drugiej pozycji SIW notuje imiona *Zbilyt* u 1 mężczyzny w woj. poznańskim; *Zbilyt* u 7; 2 kobiety noszą imię *Zbilyta*: po 1 w woj. olsztyńskim i warszawskim.

SNWPU podaje 378 osób o nazwisku *Luto*: 283 w woj. suwalskim, 16 warszawskim, 11 jeleniogórskim; 20 *Lutobarski*: po 6 w woj. toruńskim i wrocławskim, po 3 bydgoskim i katowickim; 170 *Lutoborski*: 53 w woj. warszawskim, 41 bydgoskim, po 15 łomżyńskim i nowosądeckim; *Lutobór* 0 (SNW nie notuje); 9 *Lutobórski* w woj. bydgoskim; 14 *Lutogniewski*: 5 w woj. wrocławskim, 4 katowickim, 3 bydgoskim; 88 *Lutosławski*: 30 w woj. warszawskim, 7 krakowskim, 5 elbląskim; 648 *Lutostański*: 275 w woj. łomżyńskim, 74 warszawskim, 46 toruńskim; 762 *Zbilyt*: 294 w woj. tarnowskim, 78 katowickim, 44 wrocławskim, 40 bydgoskim.

Małochat i podobne

SIW podaje 1 mężczyznę o imieniu *Małochat* w woj. warszawskim. Poza tym imię nienotowane. – Możemy je objaśnić jako formę zdrobniałą od dwuczłonowych imion staropolskich z I członem *mało-*, jak notowane w SSNO III 382–385 *Małomir*, *Małosiej*, *Małostryj*, *Małostryk* i odtworzone na podstawie odpowiednich nazw miejscowości imiona *Małobąd*, *Małociech*, *Małogost* i *Małowid* (Mal I 95). Proces słowotwórczy przebiegał raczej tak: najpierw powstała forma *Małoch*, por. w SSNO III 382 imiona *Małoch*, *Małocha*, *Małoch* i do niej dodano przyrostek *-at*, por. *Trzebiat*, *Wielat* (Mal II 150). Z tej wielości imion z I członem *mało-* J. Bubak (KNI 213) omówił tylko im. *Małomir* z odpowiednikiem żeńskim *Małomira*, zamieścił je w Wykazie (a zatem znalazły się w opracowaniu W. Kupiszewskiego – Kupisz 114), wyznaczając imieniny na 11 I. Kupis 178–179 omówił imiona: *Małomir* i *Małomira* z propozycją imienin 28 VII; *Małosiej* – propozycja 13 IV; *Małostryj* – propozycja 26 V. Warto by wprowadzić do przyszłego rozszerzonego Wykazu hipokorystyczne imię *Małosz*, notowane od r. 1223 na kresach południowo-wschodnich, analogiczne do *Dobrosz*, *Gniewosz*, *Miłosz*, *Sławosz* i innych.

SNWPU podaje nazwiska pochodne jako od tak samo brzmiących zdrobnień imiennych analizowanych tu imion dwuczłonowych z I członem *mało-*, a więc: 8 osób *Małosz*: 5 w woj. koszalińskim; 2 *Małos*: po 1 w woj. katowickim i opolskim; 1034 *Małota*: 455 w woj. katowickim, 205 krakowskim, 171 częstochow-

skim, 45 opolskim, 22 gdańskim; od im. *Małowid* lub n.m. *Małowid*, pow. przasnyski 33; *Małowidzki*: 23 w woj. ostrołęckim, 10 warszawskim; jako neologizmy 1 osoba *Małowist* w woj. warszawskim od im. *Małowieść* z II członem *-wieść* i 2 *Małoziać* w woj. tarnowskim; *Małoziec* 0 (SNW nie notuje); 3 *Małozieć* w woj. tarnowskim; 2 *Małozieć*: po 1 w woj. katowickim i tarnowskim; 207 *Małozieć*: 125 w woj. tarnowskim, 14 wałbrzyskim, po 11 gorzowskim i krakowskim.

Masław

SIW podaje 2 mężczyzn o imieniu *Masław*: po 1 w woj. opolskim i suwalskim. SSNO III 414–415 dokumentuje imię *Masław* z Mazowsza z przełomu XII/XIII w. [chodzi tu o księcia buntownika Masława, pokonanego przez Kazimierza Odnowiciela], zapisywane niekiedy jako *Mieciśław* (*Miecsław*) i *Mojśław*, por. Mal I 94 z przyp. 11.

M. Malec (jw.) i J. Bubak (KNI 223) wywodzą jako skrót od niepoświadczonego w staropolszczyźnie im. **Małosław* > *Masław*. Zamieszczone w Wykazie (opracowane zatem także przez W. Kupiszewskiego i objaśnione jako skrót od im. *Mieczysław* (Kupisz 117)); imieniny podawane (KNI l.c. i Kupis 185) 1 I (razem z Mieczysławem).

SNWPU podaje 1 osobę o nazwisku *Masław* w woj. łódzkim; 18 *Masławski*: 6 w woj. płockim, 3 zamojskim, po 2 gdańskim, krakowskim i łódzkim.

Marcisław, Marcisz

SIW podaje po 1 mężczyźnię o imieniu *Marcisław* w woj. krakowskim, *Marcisz* w woj. wrocławskim. SSNO III 397 dokumentuje imiona: *Marcisław* od r. 1388 z Łęczyckiego; *Marcisz* od r. 1374 z Małopolski; od r. 1414 z Mazowsza, od r. 1441 z kresów południowo-wschodnich; *Mercisz* z r. 1411 z kresów południowo-wschodnich, por. Mal I 95.

Jest to imię analogiczne, utworzone na wzór staropolskich imiona dwuczłonowych z II członem *-sław* od im. chrześcijańskiego *Marcin*, analogicznie jak *Janisław*, *Leosław*, *Tomisław* i wiele innych. Omówił je J. Bubak (KNI 216), wprowadził do Wykazu z imieninami jak Marcina, tj. 30 I, 13 IV, 8 i 24 X, 11 XI, 7 i 29 XII (omówił zatem Kupisz 115). Kupis 181 zaproponował imieniny 7 XII. Godne kontynuacji imię *Marcisz*, jak *Budzisz*, *Godzisz*, *Grodzisz*, *Grzymisz*, *Mścisz*, *Sulisz* i inne.

SNWPU podaje nazwisko *Marcisław* 0 (SNW nie notuje); 1743 *Marcisz*: 376 w woj. katowickim, 158 nowosądeckim, 134 częstochowskim, 98 tarnowskim, 66 wrocławskim; 24 *Marcis*: po 9 katowickim i krośnieńskim, 6 wrocławskim i wiele pochodnych.

Męcimierz, Męcisz i podobne

SIW podaje 1 mężczyznę o imieniu *Męcimierz* w woj. leszczyńskim. SSNO III 441–443 dokumentuje imiona: *Męcimir* od r. 1237 z Mazowsza, od r. 1265 z menologium norbertanów wrocławskich; *Męcisław* od r. 1463 z kresów połu-

dniowo-wschodnich; *Męcsław* od r. 1462 z tychże kresów; *Męsław* od r. 1460 ze wspomnianych kresów, może także *Mięcsław* od r. 1460, także ze wspomnianych kresów; *Męcisz* od r. 1136 z Wielkopolski (z Bulli gnieźnieńskiej) i z r. 1399/1400 z Małopolski, por. *Mal* I 95.

Są to staropolskie imiona dwuczłonowe: w I członie występuje czasownik *mącić*, w II rzeczowniki *mir* ‘pokój’ i *śława*; *Męcimi(e)r(z)* jest synonimiczne wobec im. *Kazimierz*. Imiona ujął Kupis (188), umieszczając *Męcimira* pod 21 VIII, *Męcislawa* proponując na 22 I. Godne poparcia jest imię *Męcisz*, utworzone jak *Budzisz*, *Godzisz*, *Grodzisz*, *Grzymisz*, *Marcisz*, *Sulisz*.

SNWPU podaje nazwiska: 274 *Mącik*: 240 w woj. lubelskim, 1 *Męcina* w woj. skierniewickim; 739 *Męcik*: 431 w woj. częstochowskim, 133 katowickim, 34 warszawskim; 384 *Męcina*: 168 w woj. skierniewickim, 55 łódzkim, 476 kieleckim i wiele form pochodnych.

Miłobrat, Miłogost, Miłomira, Miłorad, Miłosław, Miłosława, Miłosz, Miłowit i podobne

SIW notuje 1 mężczyznę o imieniu *Miłobrat* w woj. wrocławskim; 3 *Milko*: po 1 w woj. konińskim, warszawskim i wałbrzyskim; 7 *Milogost*; 2 *Milorad*: po 1 w woj. opolskim i siedleckim; 162 *Miłosław*; 7364 *Miłosz*; 6 *Miłowit*; 1 *Millo* w woj. jeleniogórskim; 2 *Milo* w woj. koszalińskim; 1 *Miloch* w woj. bydgoskim; 2 *Milorad*: po 1 w woj. skierniewickim i szczecińskim; 2 *Milos*: po 1 w woj. szczecińskim i warszawskim; 13 *Miłosz*: po 1 w woj. ostrołęckim, szczecińskim, warszawskim i zielonogórskim; 299 *Milan* (to zapewne Czesi lub Słowacy); 4 kobiety noszące imię *Milka*: 2 w woj. warszawskim, po 1 suwalskim i szczecińskim; 2 *Milochna*: po 1 w woj. koszalińskim i rzeszowskim; 1 *Milogosta* w woj. łódzkim; 1 *Miłomira* w woj. zielonogórskim; 2 *Milorada*: po 1 w woj. koszalińskim i opolskim; 297 *Miłosława*; 1 *Miłosz-maria* w woj. katowickim; 3 *Miłosza*: po 1 w woj. katowickim, krakowskim i toruńskim; 1 *Miłowita* w woj. pilskim; 1 *Milorada* w woj. poznańskim; 1 *Miłosława* w woj. katowickim; 2 *Miłosława*: po 1 w woj. opolskim i płońskim; 1 *Milusza* w woj. tarnowskim; 1 *Milusze* (zapewne to Czeszka) w woj. jeleniogórskim; 2 *Milana*: po 1 w woj. lubelskim i warszawskim.

SI 192 podaje imiona: męskie *Miłosław* i *Miłosz* oraz żeńskie *Miłosława* z odpowiednikami łacińskimi *Miloslaus*, *Miłoslava*; *Miłosław* występuje w jęz. niem. i ros.; *Miloš* w jęz. słwn., u Serbów i w szw.; *Milos* węg.; *Myoslav* ukr.; *Milošas* lit.; *Miloş* rum.; wariantywnie: *Miloslav*, *Miloš*, *Milan* cz. i słow.; *Miłosław*, *Miloš*, *Miliš* dolnołuż.; forma żeńska występuje w postaci: *Myłoslava* w błr. i ukr.; *Miłoslava* ros. i u Serbów; wariantywnie: *Miłoslava*, *Miluše*, *Milana* w cz.; *Miłoslava*, *Milana* w słow.

SSNO III 512–516 dokumentuje imiona: *Miłobor* z r. 1427 z kresów południowo-wschodnich i z r. 1437 z Mazowsza; *Miłobrat* z r. 1204 ze Śląska, od r. 1307 z Pomorza Gdańskiego; *Miłowita* z r. ok. 1265 z menologium norbertanów

wrocławskich, z r. 1461 z kresów południowo-wschodnich, od r. 1491 z kresów północno-wschodnich; *Milodziad* z r. 1136 (Bulla gnieźnieńska) z Wielkopolski; *Milogost* z XII w.; *Milgost* z r. ok. 1265 z menologium norbertanów wrocławskich; *Miłosław* od r. 1155 ze Śląska, od r. 1443 z Mazowsza, od r. 1480 z Wielkopolski, od r. 1247 z Małopolski; *Miłosława* z r. ok. 1265 z menologium norbertanów wrocławskich, z XIII w. z Pomorza Gdańskiego (wśród norbertanek żukowskich); *Mielosława* z XIII–XIV w. ze Śląska; *Miłostryj* od r. 1204 ze Śląska, z r. 1207 z Wielkopolski; *Miłosz* z r. 1136 (z Bulli gnieźnieńskiej) z Wielkopolski, z r. ok. 1265 z menologium norbertanów wrocławskich, z r. 1427 z Mazowsza; *Miłosza* od r. 1387 z Wielkopolski; *Miłowit* z r. 1136 z Wielkopolski; *Milwit* z r. ok. 1265 z menologium norbertanów wrocławskich; *Miło(w)uj* od r. 1136 z Wielkopolski, z r. 1272 ze Śląska; *Miłowan* od r. 1136 z Wielkopolski; od 1374 z Małopolski; od 1394 z kresów południowo-wschodnich, od 1435 ze Śląska; *Milwan* od r. 1189; *Milan* od r. 1416 z Wielkopolski, od r. 1439 z kresów południowo-wschodnich; *Milana* od r. 1472 z kresów południowo-wschodnich, por. *Mał* I 96, która dotwarza jeszcze imiona *Miłobąd* na podstawie n. wsi *Miłobądz* w pow. sieradzkim [dodać możemy *Miłobądz* pod Tczewem, notowany od r. 1250 *Milobandze*, por. H. Bugalska, PMT VI 67] i *Miłodrog* na podstawie n. wsi *Miłodróż* w pow. plockim.

Są to staropolskie i staropomorskie imiona dwuczłonowe: w I członie występuje przymiotnik *miły*, w II rzeczowniki *brat*, *dziad*, *gość*, *śława*, *stryj*, *wit* ‘pan’, *wuj*; przymiotniki *drogi* i *rad*, twory odczasownikowe: *-bąd* od *być* i *-bor* od prasl. *boriti* ‘walczyć’. J. Bubak (KNI 231) opracował imiona: *Milan* z imieninami 19 V, 18 VI; *Milana*, *Milena* – 24 I, 24 V, 18 VI; *Miłobrat* 18 X; *Milochna* – 17 I, 2 II; *Milogost* – 8 III; *Milorad* – 9 VIII; *Miłosław* – 3 VIII, 18 XII; *Miłosława* – 17 I, 2 II; *Miłosz* – 25 I z imiennikiem Miłoszem Kotarbińskim (1854–1944), malarzem i ojcem Tadeusza Kotarbińskiego (1886–1981), logika, filozofa i prakseologa. Imiona zamieścił również w Wykazie, ujął je zatem także W. Kupiszewski (Kupisz 120). Wszystkie (z wyjątkiem rekonstruowanych *Miłobąd* i *Miłodrog*) opracował Kupisz 192–194, podając imieniny *Milana* – 3 VII; *Mileny* – 24 V (przytoczył także imienniczkę Milenę z „Listów do Mileny” Kafki [dodajmy Milenę Knappową, wybitną znawczyni imion słowiańskich]); *Milobor* – 1 VIII; *Miłobrat* – 2 VII; *Milochna* – proponuje 8 III; *Milodziad* – proponuje 1 IX; *Milogost* – 8 III; *Milorad* – 9 VIII; *Miłosław* i *Miłosława* – 3 VII; *Miłostryj* – 16 III; *Miłowit* – 25 I; *Miłosz* – 25 I; *Miłowan* – proponuje 2 VII; *Miłowuj* – 20 IX. Zauważyć warto, że imiona imiesłowowe typu *Kochan*, *Miłowan*, *Poznan*, *Zdan* są niekontynuowane, jak inne staropolskie imiona imiesłowowe.

SNWPU podaje 256 osób o nazwisku *Milan*: 46 w woj. nowosądeckim, 33 krośnieńskim, 23 przemyskim, 22 elbląskim; 53 *Miłobóg*: 22 w woj. zamojskim, po 1 *Miłobog* i *Miłobok* w woj. lubelskim; *Miłobór* 0 (SNW nie notuje); 76 *Milos*; 2664 *Miłosz*: 494 w woj. gdańskim, 386 lubelskim, 235 warszawskim, 216 łódzkim, 170 siedleckim; 416 *Miłoś*: 98 w woj. rzeszowskim, 53 tarnowskim, 41 krakowskim; wiele pochodnych i zbliżonych.

Morzysław, Morzysława i podobne

SIW notuje 1 mężczyznę o imieniu *Morysław* w woj. poznańskim, 1 *Morys* w woj. wrocławskim; 1 kobietę noszącą imię *Morzysława* w woj. gdańskim. SSNO III 558 dokumentuje imię *Morzysław* od XII w.; od r. 1232 z Małopolski; prawdopodobnie formę żeńską *Morzysława* od r. ok. 1265 z menologium norbertanów wrocławskich, por. Mal I 98 i formę zdrobniałą *Morzysz* od r. ok. 1125, od r. 1335 w Małopolsce.

Jest to staropolskie (nie ma odpowiedników w innych językach słowiańskich) imię dwuczłonowe z I członem czasownikowym *morzyć* ‘gnębić, zabijać’ i II rzeczownikowym *sława*. J. Bubak (KNI 235) opracował imię *Morzysław* z imieninami 7 III (Kupis 198–13 IX) i zamieścił w Wykazie (znalazło się więc w opracowaniu W. Kupiszewskiego – Kupisz 122).

Do omówionych imion odnieść trzeba nazwiska: 421 *Morzyk*: 253 w woj. częstochowskim, 43 opolskim, 29 gorzowskim; *Morzyn* 0, *Morzysz* 0 oraz ich formy pochodne; pewno też inne. Z I członem *Morzy-* SNWPU notuje: 85 *Morzydusza*: 30 w woj. zamojskim, 21 lubelskim, 10 bydgoskim; 1 *Morzyduszka* w woj. szczecińskim; ze wskaźnikiem 0 *Morzygemba* i *Morzygiemba*; 13 *Morzywalek*: 8 w woj. przemyskim, po 2 bydgoskim i katowickim; 60 *Morzywolek*: 19 w woj. nowosądeckim, 13 krakowskim, 7 katowickim, 6 opolskim, po 5 bydgoskim i tarnowskim.

Mścibor, Mścigniew, Mścisław, Mścislawa, Mściwoj i podobne

SIW notuje 1 mężczyznę noszącego imię *Mścibor* w woj. kaliskim; 11 *Mścigniew*; 136 *Mścisław*; 13 *Mściwoj*; 1 *Mściwój* w woj. koszalińskim; 36 kobiet o imieniu *Mścislawa*.

SI 195 podaje imiona męskie *Mścisław* i żeńskie *Mścislawa* z odpowiednikami łacińskimi *Mstislaus*, *Mstislava*; *Mstislav* występuje w jęz. ang., cz., est., hiszp., ros., u Serbów, słow., słwn. i szw.; *Mstislavas* w lit.; *Mstislaos* nowogr.; *Mastyslav* ukr.; *Msztisláv* węg.; *Mstislao* wł.; *Mstyslaŭ* biał.; forma żeńska występuje jako *Mstyslava* w biał. i ukr.; *Mstislava* ros., u Chorwatów, słow., słwn.

SSNO III 575–582 utrwała imiona: *Mścibor* od r. 1291, od r. 1377 z Kujaw, od 1399 z Łęczyckiego, z r. 1417 z Mazowsza; *Mścichna* od r. 1383 z Małopolski, od r. 1387 z Łęczyckiego, od 1410 z Mazowsza; *Mścigniew* od XII w., od r. 1224 z Małopolski, od 1397 z Wielkopolski; *Mścisław* od r. 1389 z Wielkopolski; od r. 1412 z Mazowsza; z r. 1491 z kresów południowo-wschodnich, od 1384 z Małopolski; *Mścislawa* od r. 1360 z Wielkopolski, od 1417 z Mazowsza, od 1399 z Łęczyckiego; *Mścisz* i *Mścisz*o od r. 1295, 1338 z Wielkopolski, od 1390 z Małopolski; od r. 1406 z kresów południowo-wschodnich, z XII w. ze Śląska; *Mściwoj* od r. 1247 z Mazowsza, od 1268 z Pomorza Gdańskiego, od 1379 z Małopolski, od 1403 z Wielkopolski, od 1228 z Małopolski; *Mściwuj* od r. 120 z Pomorza Gdańskiego, od r. 1229 z Pomorza Zachodniego, 1249 z Małopolski, od 1392

z Łęczyckiego, od r. 1402 z Wielkopolski, od r. 1440 z kresów południowo-wschodnich, por. *Mał* I 98.

J. Bubak (KNI 235–236) opracował imiona: *Mścibor* z imieninami 10 IX; *Mścigniew* i *Mścigniewa* – 15 XII; *Mścislaw* i *Mścislawa* – 8 I; *Mściwoj* – 4 XI. Zamieścił je także w Wykazie (znalazły się zatem w opracowaniu W. Kupiszewskiego – Kupisz 122, przy czym imię *Mściwoj* podał w wersji *Mściwój*, jak notuje m.in. „Słownik starożytności słowiańskich”). Kupis 198–200 podaje imieniny *Mścibora* – 10 IX, *Mścigniewa* – 15 i 19 XII, *Mścigniewy* – 19 XII, *Mścislawa* – 8 I, *Mścislawy* – 9 III, *Mściwoja* – 4 XI; omawia nadto imiona *Mściwuj* z proponowanymi imieninami 23 II oraz literalną formę *Mszczuj* z propozycją 30 V. Knap 132 notuje imię *Mstislav* z imieninami 19 XII, Majtan 76 *Mstislav* i *Mstislava*. Anachronizmem i wielkim nieporozumieniem jest zalecenie najnowszego WSOJP pod red. E. Polańskiego, by imię nadawane współczesnym Polakom pisać *Mściwoj*, a imię książąt pomorskich *Mściwój*, SOJP pod red. M. Szymczaka podaje tylko *Mściwój* (inne polskie wydawnictwa normatywne imienia nie zamieszczają) bez rozróżnienia na historyczne imię książęce i współcześnie używane.

Mysław

SIW podaje 1 mężczyznę o imieniu *Mysław* w woj. siedleckim. SSNO III 528 dokumentuje imię *Misław* lub *Mysław* od r. 1387 z Małopolski. M. Malec (*Mał* I 95) wywodzi je jako skrócenie imion zaczynających się od *miło-*, *miro-* lub *myśli-*; interpretację tę przyjmuje J. Bubak (KNI 236–237 uwzględnia także warianty *Misław* i *Mislawa*); w Wykazie umieszcza także formę *Mysława*. Dodać można, że współczesne imię *Mysław* może stanowić końcową część im. *Przemysław*⁵, noszonego przez 131 837 mężczyzn, o czym szerzej piszę w Księdze jubileuszowej prof. A. Cieślukowej.

SNWPU podaje nazwisko *Mysław* 0 (SNW nie notuje) i 3 *Mysławski*: po 1 w woj. jeleniogórskim, lubelskim i przemyskim.

Myślbor, Myślislaw, Myślislawa

SIW podaje po 1 osobie nosicieli imion: *Myślbor* w woj. gorzowskim, *Myślībór* w woj. białostockim; *Mysłislaw* w woj. kaliskim; *Myślislawa* w woj. warszawskim.

SSNO III 591–592 potwierdza imiona: *Myślbor* od r. 1212 z Mazowsza, z r. 1392 z Łęczyckiego, od r. 1204 ze Śląska, od r. 1274 z Pomorza Gdańskiego; *Myślbor*a od r. 1409 z Mazowsza, od 1418 z Łęczyckiego; *Myślidar* z r. 1333 z Pomorza Zachodniego; *Myślik* od r. 1384 z Małopolski; od r. 1317 z Pomorza Zachodniego; *Myślimir* od r. 1442 z Krakowskiego, z r. ok. 1265 z menologium norbertanów śląskich; *Myślisz* od r. 1391 z Łęczyckiego, por. *Mał* I 98.

⁵ E. Breza, *Imiona typu Dam < Adam, Bina < Sabina*, [w:] *Munuscula linguistica in honorem Alexandrae Cieślukowa oblata*, Kraków 2006, s. 121–132, choć samego im. *Mysław* 1 w woj. siedleckim nie odnotowałem.

Są to staropolskie i staropomorskie imiona dwuczłonowe: w I członie występuje czasownik *myśleć*, dawniej *myslić* (por. czasowniki pochodne *wymyślić*, *rozmyślić* się), w II rdzeń *-bor*, pochodny od prasl. czasownika *boriti* ‘walczyć, toczyć bój’, rzeczowniki: *mir* ‘pokój’ i *slawa*. J. Bubak (KNI 237) omówił imiona *Myślilibor* z imieninami 14 VI; *Myslimir* i *Myslimira* – 29 IV i *Myślisław* – 31 III, zamieścił je w Wykazie (znalazły się zatem w opracowaniu W. Kupiszewskiego, por. Kupisz 122 z dodanym imieniem żeńskim *Myślisława*). M. Malec (Mal I 98) dodała imię *Mysłogost*, odtworzone na podstawie miejscowości *Mysłogoszcz* w pow. warszawskim z II członem rzeczownikowym *gość*. Kupis 200 proponuje dla *Myślilibora* imieniny 11 IX, *Myślimiry* – 15 VII, *Myślisława* – 15 XII; jest to późniejszy twór analogiczny (niepotwierdzony w SSNO). Do wyzyskania pozostaje imię *Myślidar*; godne przywrócenia także zdrobnione imię *Myślisz*, jak *Grodzisz*, *Gromisz*, *Grzymisz*, *Sulisz* i inne.

SNWPU podaje 3 osoby o nazwisku *Myślilibor* w woj. warszawskim; 6 *Myślik*: 3 w woj. krakowskim, po 1 warszawskim, katowickim i nowosądeckim; 126 *Myślisz*: 105 w woj. gdańskim, 7 bielskim, po 4 olsztyńskim i pilskim. Pewno i inne formy tu należą.

*

Bez trudu daje się zauważyć, że większość opracowanych wyżej imion ma w SIW tylko pojedyncze poświadczenia. Tylko 1 osoba nosi imiona (formy chybione pomijam): *Lechomierz*, *Ledosław*, *Lelislawa*, *Leosława*, *Lubomysł*, *Luclawa*, *Lunosława*, *Małochat*, *Marcisław*, *Marcisz*, *Męcimierz*, *Milobrat*, *Milogosta*, *Milomira*, *Milorada*, *Miłosława*, *Morzysław*, *Morzysława*, *Mścibor*, *Mysław*, *Myślilibor*, *Myślisław*, *Myślisława*. Imiona z członem *-bor*, pochodnym od prasl. **boriti* ‘walczyć’ adideowane bywają do rzeczownika *bór* ‘poetycko o lesie’.

Objaśnienie skrótów

KIS	H. Fros, F. Sowa , <i>Księga imion i świętych</i> , t. I–IV, Kraków 1997–2000.
Knap	M. Knappová , <i>Jak se bude jmenovat?</i> , Praha 1978.
KNI	J. Bubak , <i>Księga naszych imion</i> , Wrocław 1993.
Kupis	B. Kupis , <i>Nasze imiona</i> , Warszawa 1991.
Kupisz	W. Kupiszewski , <i>Dlaczego Agnieszka, a nie Ines? Wybierz imię dla swego dziecka</i> , Warszawa 1991.
KVNB	H. Naumann, G. Schlimpert, J. Schultheis , <i>Das kleine Vornamenbuch</i> , 3. Auflage, Leipzig 1980.
Majtan	M. Majtán, M. Považaj , <i>Meno pre naše dieťa</i> , Bratislava 1985.
Mal I	M. Malec , <i>Budowa morfologiczna staropolskich złożonych imion osobowych</i> , Wrocław 1971.
Mal II	M. Malec , <i>Staropolskie skrócone nazwy osobowe od imion dwuczłonowych</i> , Wrocław 1982.

- MEKSA *Mała encyklopedia kultury świata antycznego*, t. I, II, Warszawa 1958, 1962.
- PMT VI **H. Bugalska**, *Toponimia powiatów gdańskiego i tczewskiego*, Wrocław 1985. Pomorskie Monografie Toponomastyczne Nr 6.
- Przyd **E. Breza**, *Pochodzenie przydomków szlachty Pomorza Gdańskiego*, Gdańsk 1978.
- RiSP **W. Taszycki**, *Rozprawy i studia polonistyczne*, t. I: *Onomastyka*, Wrocław 1958.
- SI **W. Janowowa**, **A. Skarbek**, **B. Zbijowska**, **J. Zbiniowska**, *Słownik imion*, wyd. 2, Wrocław 1991.
- SIW *Słownik imion współcześnie w Polsce używanych*, wyd. **K. Rymut**, Kraków 1995.
- SNW *Słownik nazwisk współcześnie w Polsce używanych*, oprac. **K. Rymut**, Kraków 2003; [płyta].
- SNWPU *Słownik nazwisk współcześnie w Polsce używanych*, t. I–X, wyd. **K. Rymut**, Kraków 1992–1994.
- SSNO *Słownik staropolskich nazw osobowych*, t. I–VII, pod red. **W. Taszyckiego** i **M. Malec**, Wrocław 1965–1987.
- Wykaz **J. Bubak**, *Wykaz imion używanych w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej*, Język Polski LXIII, 1983, nr 1–2, s. 72–84.

Contemporary Polish names continuing Old Polish compound personal names (alphabetical sequence L–M)

Summary

Old Polish compound names referred to proto-Indo-European and Semitic names-sentences and contained wishes. After Christianization of Poland the Church recommended that names of saints and blessed are given. Old Polish names gradually got out of use, some diminutives became official names, and some names went to the category “surnames”. In next epochs (e.g. in romanticism) there were attempts to restore them, often to reinterpret them and as a result of this to transform them. Comparison of Old Polish compound names noted in SIW with names noted in Old Polish language in SSNO (from L to M) proves that majority of names are singly noted in SIW. Some of the names are new and formed on the model of Old Polish ones but are not confirmed in SSNO (e.g. *Leosław*, *Letosław*), others are continuation of Old Polish names and Old Pomeranian ones (e.g. *Milobrat*, *Milosław*).

Translated by Krzysztof Wróblewski

Edward Breza
ul. Mickiewicza 63 m. 6
81-866 Sopot